

Delårsrapport januari – september 2015

Sammanfattning av tredje kvartalet 2015

- Nöjd Kund Index¹ uppgick till 84 (82)².
- Ålderskontrollen uppgick till 96 (96) procent.
- Opinionsmätningar visade att 78 (73) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 127,7 (127,8) miljoner liter.
- Intäkterna ökade till 7 170 (6 825) MSEK.
- Rörelseresultatet minskade till 133 (168) MSEK, främst hänförligt till ökade personalkostnader för nya butiker och IT-projekt.
- Kvartalets resultat före skatt uppgick till 136 (182) MSEK.

Sammanfattning av januari – september 2015

- Nöjd Kund Index uppgick till 84 (82).
- Ålderskontrollen uppgick till 96 (97) procent.
- Opinionsmätningar visade att 77 (74) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 349,3 (351,2) miljoner liter.
- Intäkterna ökade till 20 023 (19 209) MSEK.
- Rörelseresultatet minskade till 139 (297) MSEK, främst hänförligt till ökade personalkostnader till följd av nya butiker, pensioner och strategiska satsningar samt IT-projekt.
- Periodens resultat före skatt uppgick till 143 (339) MSEK.

¹ För definitioner hänvisas till sidan 13.

² Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår.

Finansiell information

MSEK	jul–sep 2015	jul–sep 2014	jan–sep 2015	jan–sep 2014	helår 2014
Nettoomsättning	7 170	6 825	20 023	19 209	26 431
Rörelseresultat	133	168	139	297	370
Resultat före skatt	136	182	143	339	324
Periodens resultat	105	141	110	263	251
Eget kapital	1 433	1 586	1 433	1 586	1 574
Avkastning på eget kapital %	–	–	5,9	32,0	14,4
Balansomslutning	4 317	4 250	4 317	4 250	5 756
Soliditet %	37,6	39,9	37,6	39,9	30,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-564	-367	-1 048	-808	632
Medelantal anställda	3 438	3 333	3 345	3 263	3 347

VD har ordet

Sensommaren övergår i höst och vi förbereder oss inför kyla och höstmörker. I det gångna kvartalet ingick ett par sommarmånader, som ofta är mer utmanande för våra butiker då vädret kan påverka försäljningen och vi har många nya sommaranställda medarbetare på plats. Men kundernas nöjdhet visar att vi lyckades hantera dessa utmaningar bra. Nöjd Kund Index (NKI) låg under det tredje kvartalet kvar på en hög nivå, 84. Kunderna är nöjda med personalens bemötande, vårt sortiment, våra öppettider och vårt ansvarsfulla agerande.

TNS Sifo mäter genom Opinionsindex, OPI, allmänhetens stöd för Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. Den senaste mätningen visar att andelen som vill behålla Systembolagets ensamrätt nu är 78 procent. Vi kan också konstatera att det är betydligt fler som nämner ett folkhälsoskäl, vilket känns särskilt glädjande.

I somras var Systembolaget på plats i Visby under Almedalsveckan. Våra aktiviteter hade fokus på unga vuxnas syn på alkohol. Under vårt mingelseminarium som vi arrangerade tillsammans med IQ presenterade vi en opinionsundersökning om hur de unga vuxna ser på den egna alkoholkonsumtionen och vilka värderingar, attityder och trender som påverkar.

Hållbarhetsfrågorna står fortsatt högt på agendan. I slutet av september besökte styrelsen och delar av företagsledningen Sicilien i Italien. Syftet med resan var att fördjupa vår kunskap om hållbarhetsfrågorna och faktiska arbetsförhållanden genom studiebesök och dialog med politiker, vinproducenter, fackliga organisationer och andra intressenter. Vi fick möjlighet att berätta om vårt samhällsuppdrag, vilka mål vi har för en hållbar och global leverantörskedja – både på kort och lång sikt och göra tydligt hur viktigt hållbarhetsarbetet är för oss.

I september publicerade Swedwatch en uppföljningsrapport från den tidigare granskningen av arbetsvillkoren på vinodlingarna i Argentina, Chile och Sydafrika. Uppföljningsrapporten visar att framsteg har gjorts. Kontrollerna har förbättras och blivit mer omfattande med bland annat inkludering av underleverantörer och genom fokus på de vinproducenter med störst potentiell risk. Men Swedwatch anser fortfarande att vi gör för få kontroller ute hos producenterna, vilket vi håller med om. Vi håller på att utveckla vår metodik och nästa år kommer det att bli betydligt fler kontroller. Vi märker att denna fråga blir allt viktigare för våra kunder. Systembolaget har under senare år ökat försäljningen av rättvisemärkta viner.

Försäljningsvolymen minskade totalt något under kvartalet. Glädjande nog ökade den alkoholfria försäljningen med 11 procent. Försäljningen av ekologiskt ökade med hela 78 procent under kvartalet vilket visar att kunderna uppskattar det allt större sortimentet av ekologiska drycker. Det är fantastiskt att den utvecklingen går så snabbt. Rörelseresultatet per den sista september landade på 139 miljoner kronor, 158 miljoner lägre än motsvarande period 2014. Utfallet är helt enligt plan och beror på att vi har gjort stora strategiska satsningar på IT-projekt, kampanjer och på att utveckla service och kundmötet. Vidare innebär övergången till ny pensionslösning att en större del av pensionerna kostnadsförts under året.

FN:s nya globala mål, som nyligen antogs av generalförsamlingen, påverkar självklart Systembolaget. Det tredje målet, som handlar om att garantera ett hälsosamt liv och välmående för alla åldrar, berör oss särskilt. Den frågan – liksom fattigdom, hunger och hållbara konsumtions- och produktionsmönster – uppmärksammades på konferensen Agenda 2015 – vägval för en hållbar hälsa den 15 oktober i Stockholm. Systembolaget hade bjudit in forskare, trendspanare och beslutsfattare att presentera och diskutera vår tids globala hälsofrågor och vi fick tillfälle att diskutera hur social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling hänger ihop.

I höst uppmärksammar vi också att Systembolaget har funnits i 60 år. Det görs på flera olika sätt, både i butikerna och genom ett antal andra insatser.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Systembolaget i korthet

Målet för den svenska alkoholpolitiken, som beslutas av riksdagen, är att minska den totala konsumtionen av alkohol i samhället. Det är därför Systembolaget finns. De alkoholrelaterade problemen blir mindre om alkoholförsäljningen begränsas genom öppettider och antal försäljningsställen. I Systembolagets uppdrag ingår också att informera om alkoholens risker.

Vi lockar inte kunder att köpa mer än de tänkt. Det är en viktig skillnad jämfört med många andra butikskedjor, vars mål är att öka försäljningen och göra så stor vinst som möjligt.

Vi erbjuder god service och produkter och tjänster som kan hjälpa den som dricker alkohol att njuta på ett mer medvetet sätt. Vi står för något mer än det som finns på våra hyllor. Vi står för en idé – mer medvetna val för individen och gränser för allas bästa.

Som statligt ägt företag ska Systembolaget agera föredömligt inom hållbart företagande och verksamheten ska bedrivas ekonomiskt effektivt.

Under kvartalet öppnades två nya butiker, en i Örebro och en i Linköping och nu har Systembolaget 433 butiker och finns i Sveriges samtliga 290 kommuner. Utöver butikerna finns cirka 480 ombud runt om i Sverige där kunderna kan beställa varor för avhämtning. Framöver kommer även kunder som beställer varor till ombud kunna beställa via vår hemsida. Under hösten ansluts de första 60 ombuden till denna tjänst. Systembolaget erbjuder på försök även hemleverans till ett antal områden i Sverige.

Medelantalet anställda uppgick per sista september till 3 345 (3 263). Ökningen förklaras bland annat av att sex nya butiker har öppnat sedan 2014-09-30.

Händelser under kvartalet

Under tredje kvartalet har:

- IQs vd valt att gå vidare till nya utmaningar och rekrytering av ny vd har initierats.
- Försäljningsandelen ekologiska drycker fortsatt att öka. Ackumulerat till och med september uppgick andelen till 8,7 (5,1) procent.
- Systembolagets styrelse och delar av företagsledningen genomfört en dialogresa till Sicilien med fokus på hållbarhetsfrågor.
- Swedwatch publicerat en ny rapport om arbetsvillkor inom vinindustrin. Rapporten visar att det har skett framsteg i Systembolagets arbete, men att utmaningar kvarstår; att öka den lokala dialogen, att utvärdera ett globalt fackligt ramavtal och att följa upp de svenska leverantörernas hållbarhetsarbete.
- Systembolaget tagit beslut om en uppdaterad plan för arbetet med likabehandling (inkludering) vilken ska gälla fram till 2018.

Strategiska nyckeltal

	jul-sep 2015	jul-sep 2014	jan-sep 2015	jan-sep 2014	helår 2014	målnivå 2015
Nöjd Kund Index (NKI)	84	82	84	82	83	83
Ålderskontroll %	96	96	96	97	97	96
Alkoholindex	-	-	-	-	65	66
Opinionsindex (OPI) %	78	73	77	74	74	75
Prestationskultur	-	-	-	-	77	78
Total sjukfrånvaro % ¹	5,0	4,5	5,0	4,5	4,6	4,0
Kvalitetsleverantörsindex	95	93	95	93	94	93
Minskad klimatpåverkan ²	-	-	-	-	-	-1 000 ton CO ₂ e
Avkastning på eget kapital % ³	-	-	5,9	32,0	14,4	8,5-9,5 ⁴
Soliditet %	37,6	39,9	37,6	39,9	30,6	20-30

¹ Utfall avser rullande 12 månader med en månads fördröjning.

² Redovisas från och med 2015 med utgångspunkt från utgångsvärdet 171 090 ton CO₂e.

³ Utfall avser rullande 12 månader.

⁴ Baserad på uppskattad nivå på statsobligationsräntan.

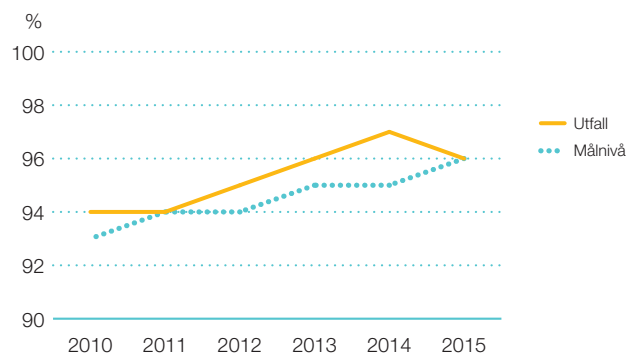
Nöjd Kund Index (NKI)

Systembolagets kundnöjdhet kvarstår på höga 84 (82) även under tredje kvartalet 2015. Kundnöjdheten brukar vanligtvis minska något under sommarmånaderna, en effekt som inte inträffat i samma utsträckning under 2015 som tidigare år. Den stabila nivån på NKI hänger fortsatt samman med att synen på de tre kvalitetsområdena (personal, samhällsansvar och sortimentet) som har störst påverkan på våra kunders nöjdhet kvarstår på höga nivåer. NKI mäts och redovisas kvartalsvis, under tredje kvartalet besvarade 7 899 (7 965) kunder frågorna.

Ålderskontroll

Under årets tre första kvartal genomfördes 4 331 (4 214) ålderskontrollköp (20-24 år) i våra butiker. Legitimation begärdes vid drygt 96 (97) procent av köptillfällena.

Ålderskontroll januari – september

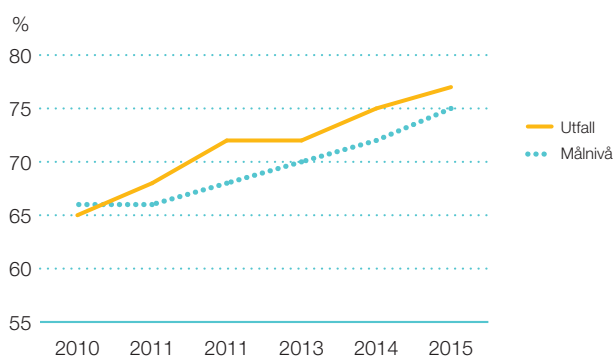
Alkoholindex

Index tas fram en gång per år och utfall för 2015 publiceras i första kvartalet 2016.

Opinionsindex (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. Ackumulerat för första tre kvartalen uppgick index till 77 (74) procent. Stödet för ensamrätten är liksom tidigare starkare bland kvinnor än män. Vi ser även en minskning i antalet svarande som inte tar ställning till frågan.

Opinionsindex januari – september

Prestationskultur

Nyckeltalet är nytt från 2014 och utfallet för 2015 redovisas helårsvis i fjärde kvartalet.

Total sjukfrånvaro

Under 2015 utgör sjukfrånvaron ett område för särskilda satsningar i samarbete med företagshälsovården för kartläggning av långtidssjukskrivna för att ta fram individuella handlingsplaner. Total sjukfrånvaro mäts varje månad som ett rullande 12-månadersvärde med en månads eftersläpning och uppgick per den sista september till 5,0 procent, en försämring med 0,5 procentenheter jämfört med föregående år. Vi ser att sjukfrånvaron på månadsbasis har avtagit något.

Kvalitetsleverantörsindex

Kvalitetsleverantörsindex är ett sammanvägt index av ett flertal kvalitetsparametrar, vilka är betydelsefulla för att uppnå kundnytta. Kvalitetsleverantörsindex avser ett rullande 12-månadersvärde och uppgick vid mätningen i september till knappt 95 (93). Ökningen beror fortsatt bland annat på förbättrad nivå på leveranstider hos våra leverantörer.

Minskad klimatpåverkan

Ett av Systembolagets hållbarhetsmål är att fram till och med år 2020 ha minskat den klimatpåverkan som Systembolagets verksamhet har med 14 000 ton CO₂-ekvivalenter, utifrån 2014 års utgångsvärde med en klimatpåverkan om 171 090 ton/år. Målet omfattar utsläpp från förpackningar, elförbrukning och interna resor. Utfallet redovisas i fjärde kvartalet.

Avkastning på eget kapital

Avkastningen på eget kapital ska på lång sikt motsvara den genomsnittliga tioåriga statsobligationsräntan med ett tillägg av sju procentenheter, vilket per den sista september motsvarar 7,8 procent (rullande 12 månader). Målnivån påverkas av ränteutvecklingen och årets nivå fastställs slutligt 2015-12-31.

Avkastningen på eget kapital uppgick per sista september, rullande tolv månader, till 5,9 (32,0) procent. Skillnaden beror främst på lägre bokförda kostnader för pensioner 2014 samt på strategiska satsningar såsom stora IT-projekt, utvecklat butikskoncept samt att kommunicera Systembolagets uppdrag och roll. Den oroliga finansmarknaden drog ner marknadsvärderingen och finansnettot var betydligt lägre än 2014.

Soliditet

Soliditeten ska enligt ägaranvisningen för helåret uppgå till mellan 20 och 30 procent.

Per den sista september uppgick soliditeten till 37,6 (39,9) procent.

Marknad och försäljning

Systembolagets försäljning är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under sommarmånaderna juni till och med augusti. Kylan och regnet under vår och försommar har medfört en något lägre försäljningsvolym jämfört med föregående år. Diagram och tabeller finns på sidan 5.

Försäljningsvolymen för de första tre kvartalen uppgick till 349,3 (351,2) miljoner liter, en minskning med 0,5 procent jämfört med 2014, vilket motsvarar 1,9 miljoner liter.

Intresset för alkoholfritt är fortsatt starkt och försäljningsvolymen ökade med 12,0 procent och uppgick till 2,1 (1,8) miljoner liter. Även försäljningen av sprit ökade under perioden och uppgick till 13,5 (13,2) miljoner liter, en ökning med 2,3 procent. Försäljningen av vin, starköl samt cider och blanddryck minskade något under perioden och uppgick sammanlagt till 333,8 (336,2) miljoner liter, en minskning med 0,7 procent. Den minskade försäljningen är till stor del hänförlig till den kalla våren och försommaren.

Omräknat till ren alkohol minskade den totala försäljningsvolymen med 0,3 procent. Minskningen är framförallt hänförlig till minskad försäljning av vin, starköl och cider och blanddryck under perioden i kombination med ökad försäljning av sprit och alkoholfritt.

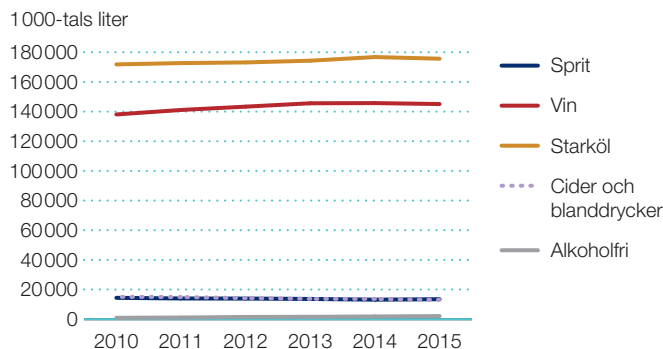
Under tredje kvartalet såldes 12,5 (7,0) miljoner liter ekologiska produkter, vilket är en ökning med 78 procent. För perioden januari till september uppgick försäljningen av ekologiska produkter till 30,8 (18,0) miljoner liter. Majoriteten av försäljningsvolymen kommer från ekologiska viner medan ekologisk öl är den varugrupp som ökar mest. Ekologiska produkter utgjorde de första tre kvartalen 8,8 (5,1) procent av den totala försäljningsvolymen. Vi tror att den ekologiska/etiska andelen kommer att fortsätta att öka framöver.

Försäljningsvolym drycker

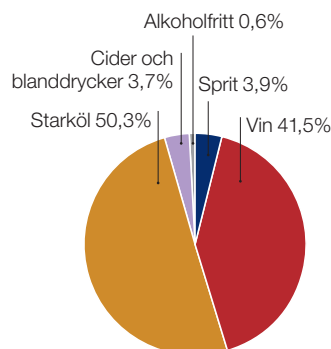
Volym

1 000-tals liter	jul-sep 2015	jul-sep 2014	jan-sep 2015	jan-sep 2014	helår 2014
Sprit	4 719	4 574	13 460	13 162	18 342
Vin	51 275	51 156	145 086	145 725	197 721
Starköl	65 547	65 826	175 655	176 781	234 105
Cider och blanddrycker	5 311	5 467	13 027	13 665	17 494
Alkoholfritt	817	734	2 064	1 843	2 761
Summa försäljning drycker	127 669	127 757	349 292	351 176	470 423

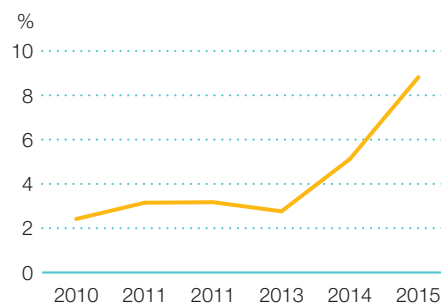
Volym januari – september

Liter fördelat per varugrupp januari – september

Andel ekologisk försäljningsvolym januari – september

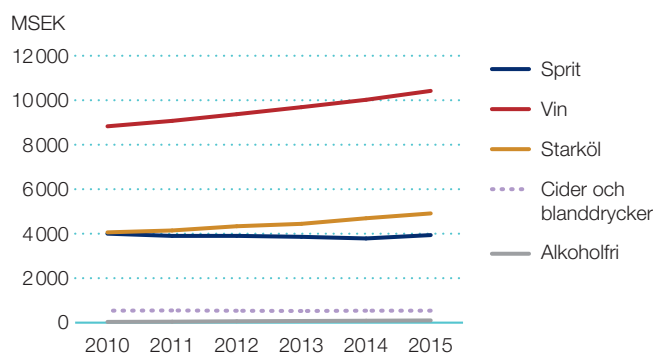
Försäljningsintäkter

Försäljning i MSEK

Intäkter

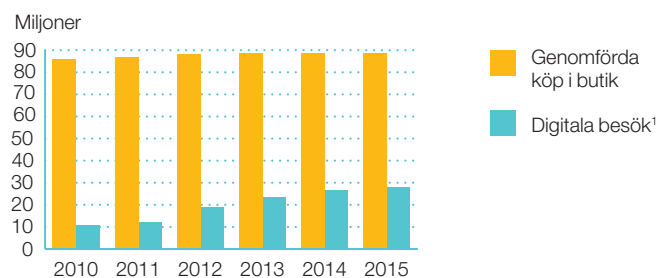
MSEK	jul-sep 2015	jul-sep 2014	jan-sep 2015	jan-sep 2014	helår 2014
Sprit	1 372	1 309	3 937	3 786	5 335
Vin	3 664	3 490	10 420	10 020	13 879
Starköl	1 834	1 745	4 911	4 694	6 272
Cider och blanddrycker	221	216	539	538	692
Alkoholfritt	39	34	100	87	129
Summa försäljning drycker	7 130	6 794	19 907	19 125	26 307
Övriga varor och tjänster	40	31	116	84	124
Summa intäkter	7 170	6 825	20 023	19 209	26 431

Intäkter januari – september

Kundbesök januari – september

Antalet kundbesök i butik under perioden uppgick till 88,6 (88,5) miljoner vilket är 0,1 procent högre än motsvarande period 2014.

¹ Antal besök på webb och app. Appen lanserades 2012.

Ekonomisk utveckling

MSEK	jul-sep 2015	jul-sep 2014	jan-sep 2015	jan-sep 2014	helår 2014
Intäkter/nettoomsättning	7 170	6 825	20 023	19 209	26 431
Rörelseresultat	133	168	139	297	370
Finansnetto	3	14	4	42	56
Periodens resultat	105	141	110	263	251
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-564	-367	-1 048	-808	632
Balansomslutning	4 317	4 250	4 317	4 250	5 756

Juli – september 2015

Intäkter

Intäkterna under tredje kvartalet ökade med 5,1 procent jämfört med föregående år till 7 170 (6 825) MSEK. Det är fortsatt sprit, vin och starköl som står för den huvudsakliga ökningen i kronor, även om samtliga kategorier ökade. Tillsammans svarade sprit-, vin- och starkölsförsäljningen för 95,8 procent av intäkterna och 95,2 procent av försäljningsvolymen i liter. Volymmässigt är det endast starköl och cider och blanddrycker som minskar jämfört med samma period 2014. Intäkterna fortsätter att öka mer, relativt sett, än volymen, då kunderna fortsatt köper artiklar i de dyrare segmenten samt att den höjda alkoholskatten medför ökade intäkter.

Rörelseresultat

Kvartalets rörelseresultat uppgick till 133 (168) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 3,1 (4,1) procent.

Försäljningskostnaderna ökade till 623 (581) MSEK och administrationskostnaderna ökade till 145 (126) MSEK. Under kvartalet har två nya butiker öppnats och 2014 års låga pensionskostnader påverkar också. Då redovisade inte Systembolaget alla pensionskostnader på grund av pensionsstiftelsens överkonsolidering. Försäljningskostnadernas ökning beror också på satsningar för att säkerställa ett bra kundmöte, vilket har medfört ökade kostnader för personal. Försäljningskostnaderna omfattar även pågående IT-projekt såsom uppgradering av affärs- och kassasystem, samtidigt som kostnaderna för IT-projekt var förhållandevis låga 2014. Administrationskostnaderna påverkas bland annat av strategiska satsningar såsom kampanjer inom anti-langning.

Finansnetto

Finansnettot uppgick till 3 (14) MSEK varav 8 (10) MSEK avser ränteintäkter och -5 (4) MSEK avser orealiserade värdeförändringar. Finansmarknaden präglas av en oro vilket påverkar marknadsvärderingen av de finansiella placeringarna.

Resultat efter finansiella poster

Kvartalets resultat efter finansiella poster uppgick till 136 (182) MSEK.

Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -564 (-367) MSEK, skillnaden förklaras främst av ett lägre resultat och högre lagervärde. Investeringarna uppgick till -173 (-98) MSEK, varav -29 (-29) främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och -144 (-69) avser nettoförändring av finansiella placeringar.

Januari – september 2015

Intäkter

Intäkterna ökade med 4,2 procent jämfört med föregående år till 20 023 (19 209) MSEK. Liksom i kvartalet ökar intäkterna inom samtliga kategorier även om det fortsatt är sprit, vin och starköl som står för den huvudsakliga intäktsökningen. Tillsammans svarade sprit-, vin- och starkölsförsäljningen för 96,2 procent av intäkterna och 95,7 procent av försäljningsvolymen i liter. Procentuellt är det alkoholfria sortimentet det som ökar mest i volym men även sprit fortsätter att öka under perioden. Omräknat till ren alkohol har försäljningen i volym per capita (över 20 år) rullande 12 månader minskat kontinuerligt sedan 2012 och uppgick per sista september till 6,1 liter. Minskningen mellan 2014 och 2015 uppgick till 1,6 procent.

Även ackumulerat fortsätter intäkterna att öka mer, relativt sett, än volymen, då kunderna fortsatt köper artiklar i de dyrare segmenten samt att den höjda alkoholskatten medför ökade intäkter.

Rörelseresultat

Rörelseresultat uppgick till 139 (297) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 1,2 (2,6) procent.

Försäljningskostnaderna ökade till 1 942 (1 771) MSEK och administrationskostnaderna ökade till 458 (398) MSEK. Delvis förklaras skillnaden av att Systembolaget har sex nya butiker sedan 2014-09-30 men även av att till skillnad mot 2014 har Systembolaget i år en del premiebestämda pensioner vilka kostnadsförts även om pensionsstiftelsen

fortsatt är överkonsoliderad. Under 2015 har även engångskostnader hänförliga till övergången till nytt pensionssystem bokförts. Försäljningskostnaderna påverkas dessutom av IT-projekt inom affärs- och kassasystem och ökade personalkostnader till följd av satsningar på ett bra kundmöte. Administrationskostnadernas ökning förklaras, utöver pensionskostnader, av strategiska satsningar på kampanjer för mer medveten alkoholkonsumtion.

Finansnetto

Finansnettot uppgick till 4 (42) MSEK varav 24 (31) MSEK avser ränteintäkter, -24 (11) MSEK avser orealiserade värdeförändringar och 4 (0) MSEK avser realiserade värdeförändringar. Den oroliga finansmarknaden drog ner marknadsvärderingen av de finansiella placeringarna.

Resultat efter finansiella poster

Periodens resultat efter finansiella poster uppgick till 143 (339) MSEK.

Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -1 048 (-808) MSEK. Skillnaden mot föregående år beror främst på att resultatet är 153 MSEK lägre samt på grund av ökat lagervärde som en följd av att tillgången till varor i butik ska säkerställas, så kallad Valfylld hylla. Investeringarna uppgick till -260 (-219) MSEK, varav -85 (-72) främst avser ny- och ombyggnation av butiker och -175 (-318) avser nettoförändring av finansiella placeringar. Dessutom erhöles 2014 en utdelning på 171 MSEK från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan som 2013 sålde en fastighet i Jordbro.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Styrelsen beslutar årligen om företagens styrdokument som utgår från lagar, regler och ägaranvisningen. Under 2014 utfördes en riskbedömning för felaktigheter i den finansiella rapporteringen. De mest väsentliga riskområden som identifierats är varulager, övriga externa försäljnings- och administrationskostnader samt leverantörsskulder. Under första kvartalet 2015 genomfördes Systembolagets årliga företagsövergripande riskanalys. Externa samhällsrisker så som otydlig alkohollagstiftning och den ökande alkoholmarknadsföringen värderades högst. Internrevisionen, som genomförs av ett externt företag, granskar och utvärderar utvalda processer och risker i verksamheten enligt internrevisionsplanen. Styrelsen följer regelbundet upp internrevisorernas arbete.

Sammanfattning av dotterbolagen

IQ-initiativet AB arbetar för en smartare syn på alkohol genom att etablera måttfullhet som en betydande värdering i samhället. IQ-initiativet informerar, inspirerar, utmanar och är en plattform för goda exempel på alkoholförebyggande verksamhet. IQ-initiativet finansieras av Systembolaget med en årsbudget på 35 (30) MSEK. Periodens resultat före skatt uppgick till 1,5 (1,9) MSEK.

IQs vd Magnus Jägerskog har valt att gå vidare till nya utmaningar och lämnar IQ under våren.

AB K14 Näckströmsgatan förvaltar Systembolagets rörelsefastigheter. Per sista september uppgick resultat före skatt till 16,1 (16,2) MSEK, främst hänförlig till koncerninterna hyresintäkter.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inget väsentligt finns att rapportera.

Stockholm den 27 oktober 2015

Systembolaget AB

Kenneth Bengtsson
Ordförande

Thord Andersson
Ordinarie ledamot

Viveca Bergstedt Sten
Ordinarie ledamot

Pia Fagerström
Ordinarie ledamot

Crister Fritzson
Ordinarie ledamot

Carl B Hamilton
Ordinarie ledamot

Håkan Leifman
Ordinarie ledamot

Mona Sahlin
Ordinarie ledamot

Kerstin Wigzell
Ordinarie ledamot

Maria Nilsson
Arbetsagarrepresentant

Berit Morén
Arbetsagarrepresentant

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Granskningsrapport

Vi har utfört en översiktlig granskning av delårsrapporten för Systembolaget AB för perioden 1 januari 2015 till 30 september 2015. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med IAS 34 och Bokföringsnämndens Allmänna Råd om frivillig delårsrapportering (BFNAR 2007:1). Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna delårsrapport grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för översiktlig granskning International Standard on Review Engagements ISRE 2410 Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation utförd av företagets valda revisor. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga gransknings-

åtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing, ISA, och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med IAS 34 och BFNAR 2007:1.

Stockholm den 27 oktober 2015

Ernst & Young AB

Åsa Lundvall

Resultaträkning i sammandrag

MSEK	Not	jul-sep 2015	jul-sep 2014	jan-sep 2015	jan-sep 2014	helår 2014
Nettoomsättning		7 170	6 825	20 023	19 209	26 431
Kostnad för sålda varor		-6 270	-5 950	-17 489	-16 746	-23 049
Bruttoresultat		900	875	2 534	2 463	3 382
Försäljningskostnader	2, 3	-623	-581	-1 942	-1 771	-2 449
Administrationskostnader	2, 3	-145	-126	-458	-398	-569
Övriga rörelseintäkter		1	0	5	3	6
Övriga rörelsekostnader		0	0	0	0	0
Rörelseresultat		133	168	139	297	370
Finansnetto		3	14	4	42	56
Resultat efter finansiella poster		136	182	143	339	426
Periodiseringsfond		-	-	-	-	-102
Resultat före skatt		136	182	143	339	324
Skatt		-31	-41	-33	-76	-73
Periodens resultat		105	141	110	263	251
Resultat per aktie före och efter utspädning, SEK*		292	392	306	731	697
Antal aktier vid periodens slut		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Genomsnittligt antal aktier under perioden		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000

* Systembolaget har inte några konvertibla instrument, optioner eller teckningsoptioner, vilket medför att ingen utspädningseffekt uppstår.

Balansräkning i sammandrag

MSEK	Not	2015-09-30	2014-09-30	2014-12-31
Anläggningstillgångar				
Immateriella tillgångar		4	13	11
Materiella tillgångar		541	625	626
Finansiella tillgångar		1 730	1 896	1 883
Summa anläggningstillgångar		2 275	2 534	2 520
Omsättningstillgångar				
Varulager		1 091	997	1 085
Fordringar		200	150	175
Kortfristiga placeringar		549	51	215
Kassa och bank		202	518	1 761
Summa omsättningstillgångar		2 042	1 716	3 236
Summa tillgångar	4	4 317	4 250	5 756
Eget kapital		1 433	1 586	1 574
Obeskattade reserver				
Periodiseringsfond		241	139	241
Summa obeskattade reserver		241	139	241
Avsättningar				
Långfristiga avsättningar		79	85	72
Kortfristiga avsättningar		-	4	4
Summa avsättningar		79	89	76
Skulder				
Långfristiga skulder		92	71	82
Kortfristiga skulder		2 472	2 365	3 783
Summa skulder	4	2 564	2 436	3 865
Summa eget kapital och skulder		4 317	4 250	5 756

Förändring i eget kapital i sammandrag

MSEK	jan-sep 2015	jan-sep 2014	helår 2014
Ingående balans	1574	1610	1610
Periodens resultat	110	263	251
Utdelning	-251	-287	-287
Utgående balans	1433	1586	1574

Kassaflödesanalys i sammandrag

MSEK	jul-sep 2015	jul-sep 2014	jan-sep 2015	jan-sep 2014	helår 2014
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt	136	182	143	339	324
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	64	50	189	141	274
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring av varulager	56	103	-5	-10	-98
Förändring av fordringar	11	65	-4	155	-36
Förändring av skulder	-811	-753	-1 311	-1 210	229
Förändring av fordringar/skulder koncernbolag	4	7	11	-151	32
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapitalet	-540	-346	-977	-736	725
Betald skatt	-24	-21	-71	-72	-93
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-564	-367	-1 048	-808	632
Investeringsverksamheten					
Förvärv/försäljning av materiella anläggningstillgångar	-29	-29	-85	-72	-130
Förvärv/försäljning av finansiella tillgångar	-144	-69	-175	-318	-457
Utdelning från AB K14 Näckströmsgatan	-	-	-	171	171
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-173	-98	-260	-219	-416
Finansieringsverksamheten					
Utdelning till ägaren	0	0	-251	-287	-287
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	-251	-287	-287
Periodens kassaflöde	-737	-465	-1 559	-1 314	-71
Likvida medel vid periodens början	939	983	1 761	1 832	1 832
Likvida medel vid periodens slut	202	518	202	518	1 761

Kvartalsöversikt

MSEK	jul-sep 2015	jul-sep 2014	apr-jun 2015	apr-jun 2014	jan-mar 2015	jan-mar 2014
Nettoomsättning	7 170	6 825	7 068	6 959	5 785	5 425
Bruttoresultat	900	875	891	890	743	698
Försäljningskostnader	-623	-581	-688	-626	-631	-564
Administrationskostnader	-145	-126	-168	-138	-145	-134
Rörelseresultat	133	168	37	128	-31	1
Kvartalets resultat	105	141	21	111	-16	11
Soliditet %	37,6	39,9	30,2	32,1	36,7	41,3

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Systembolaget AB följer Statens riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande. Redovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering RFR 2, Redovisning för juridiska personer. RFR 2 innebär att Systembolaget ska tillämpa IFRS och därmed samtliga standarder och uttalanden utgivna av IASB och IFRIC så som de godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU. Detta ska göras så långt det är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Delårsrapporten är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och Bokföringsnämndens Allmänna Råd om frivillig delårsrapportering (BFNAR 2007:1). Systembolaget använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i den digitala Ansvarsredovisning 2014 under rubriken Ekonomisk redovisning.

Undantag från IFRS

Pensioner

Företagets pensionsåtaganden har i enlighet med RFR 2 beräknats och redovisats baserat på Tryggandelagen, vilket avviker från IAS 19.

Utvecklingskostnader

Samtliga utvecklingskostnader avseende till exempel affärssystem kostnadsförs i enlighet med undantaget avseende IAS 38 i RFR 2.

Obeskattade reserver

De belopp som avsatts till obeskattade reserver utgör skattepliktiga temporära skillnader. På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas inte den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till de obeskattade reserverna i företaget.

Not 2 Personalkostnader

Kvartalets totala personalkostnader uppgick till 394 (361) MSEK. De ackumulerade personalkostnaderna uppgick till 1 249 (1 126) vilket är en ökning med 123 MSEK. Skillnaden beror främst på att Systembolaget har sex nyöppnade butiker sedan 2014-09-30 samt på satsningen på att säkerställa ett gott kundmöte. Vidare har Systembolaget valt att 2015 till stor del avstå gottgörelse från Systembolagets pensionsstiftelse för alla pensionskostnader även om överkonsolidering föreligger.

Not 3 Avskrivningar

MSEK	jul-sep 2015	jul-sep 2014	jan-sep 2015	jan-sep 2014	helår 2014
Byggnader och mark	0	1	1	2	2
Materiella anläggningstillgångar	59	59	170	175	232
Immateriella tillgångar	3	2	7	7	9
Summa avskrivningar	62	62	178	184	243

Not 4 Finansiella instrument

Systembolagets finansiella instrument består av räntebärande värdepapper, kundfordringar, likvida medel och leverantörsskulder. Räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen baserat på indata motsvarande nivå 1 enligt IFRS 7. Övriga finansiella tillgångar och skulder har korta löptider. Härav bedöms de verkliga värdena på samtliga finansiella instrument approximativt motsvara bokförda värden.

Nedan beskrivs löptiden för de räntebärande värdepapper som värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Kommande förfall:	30 sep 2015	30 sep 2014	31 dec 2014
MSEK			
- Inom ett år	549	51	215
- Senare än ett år men inom två år	303	729	570
- Senare än två år men inom tre år	324	308	295
- Senare än tre år men inom fyra år	727	421	627
- Senare än fyra år men inom fem år	338	400	356
Summa räntebärande värdepapper	2241	1909	2063

Företaget har inte kvittat några finansiella tillgångar och skulder och har inga avtal som möjliggör kvittning.

Definitioner

Alkoholindex

Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Alkoholindex skapas från svaren på nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol, med betoning på berusning. Frågorna ställs en gång per år till 2 000 personer, 16 år och äldre. Ju högre index, desto mer återhållsam är attityden. Det är Systembolagets dotterbolag IQ-initiativet som redovisar Alkoholindex och datainsamlingen genomförs av ett externt företag, Novus.

Alkoholskatt

Alkoholskatt är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

Avkastning på eget kapital

Periodens resultat (rullande 12 månader) i procent av genomsnittligt justerat eget kapital.

Bruttomarginal exklusive alkoholskatt

Bruttoreultatet i procent av intäkterna exklusive alkoholskatt. Mäts och redovisas varje månad.

CAN

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

Genomsnittligt antal aktier

Genomsnittet av antal aktier i början och i slutet av perioden.

Intäkter/nettoomsättning

Intäkter/nettoomsättning omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

Kvalitetsleverantörsindex

Kvalitetsleverantörsindex är ett sammanvägt index av nedanstående kvalitetsparametrar, vilka är betydelsefulla för att uppnå kundnytta.

- Lanseringstillgänglighet
- Produkttillgänglighet
- Leveranstidsuppföljning
- Kvalitetsreklamation
- Förpackningsreklamation
- CSR-miljö
- Lanseringsprovstopp
- Produktkvalitetskontroll

Kvalitetsleverantörsindex mäts kvartalsvis som ett rullande 12-månadersvärde.

Medelantal anställda

Antalet arbetade timmar dividerat med normal årsarbetstid.

Minskad klimatpåverkan

Talet avser minskningen av den klimatpåverkan som Systembolagets verksamhet har. Målet omfattar utsläpp från förpackningar, elförbrukning och interna resor och utgångsvärdet inom dessa områden är 171 090 ton CO₂e år 2014. Minskad klimatpåverkan mäts en gång per år.

Nöjd Kund Index (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna.

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolagsbutiken totalt sett?
- Hur väl motsvarar Systembolagsbutiken dina förväntningar?
- Hur pass nära eller långt ifrån ett ideal tycker du att systembolagsbutiken ligger?

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. Totalt tillfrågas årligen cirka 47 000 slumpmässigt utvalda kunder, fördelade över samtliga butiker. NKI mäts och redovisas en gång per kvartal.

Opinionsindex (OPI)

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

- Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar TNS Sifo för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas 1 500 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15–74 år varje månad. Opinionsindex mäts och redovisas varje månad.

Prestationskultur

Prestationskultur mäter i vilken utsträckning medarbetarna upplever att de i sitt arbete har förutsättningar att prestera (vill, vet, kan, får och bör) och individens upplevelse av att få sina basbehov tillgodosedda. Nyckeltalet mäts en gång per år via den gemensamma medarbetarundersökningen.

Resultat per aktie

Periodens resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Rörelsemarginal exklusive alkoholskatt

Rörelseresultatet i procent av intäkterna exklusive alkoholskatt.

Soliditet

Justerat eget kapital i procent av balansomslutningen.

Total sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period. Talet mäts per rullande 12-månadersperiod med en månads eftersläpning.

Utdelning i procent av periodens resultat

Utdelning i procent av resultat efter skatt.

Ålderskontroll

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar Better Business för genomförande av köpen. Totalt genomförs under ett år cirka 5 800 kontrollköp i butik samt 600 kontrollköp hos ombud. Ålderskontrollen mäts och redovisas varje månad.

Kontaktinformation

Magdalena Gerger
Verkställande direktör
Telefon 08-503 310 25

Charlotte Hansson
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 303 75

Kommande rapporttillfällen

- 15 februari 2016** Bokslutskommuniké 2015
- 26 april 2016** Delårsrapport januari – mars 2016
- 15 augusti 2016** Delårsrapport januari – juni 2016
- 28 oktober 2016** Delårsrapport januari – september 2016
- 15 februari 2017** Bokslutskommuniké 2016

Systembolaget AB

Organisationsnummer: 556059-9473
Postadress: 103 84 Stockholm
Besöksadress: Kungsträdgårdsgatan 14
Telefon: 08-503 300 00
Fax: 08-503 310 00
Hemsidaadress: www.systembolaget.se